

Kom maar kijken waar ik verblijf houd

Al diverse jaren organiseert de Werkgroep Missionaire Bewustwording (WMB) van de KNR voor broeders, fraters en introducés themadagen, die de aandacht richten op werken onder moeilijke omstandigheden en vaak gericht zijn op de maatschappelijke underdogs.

Vorig jaar werd het Sofia-Kinderziekenhuis in Rotterdam bezocht en werden wij geïnformeerd over de problemen die er ontstaan met allochtone ouders als hun zieke kinderen moeten worden opgenomen.

In de middag bezochten we een verpauperde buurt waar diverse huizen met planken waren dichtgespijkerd, maar waar ook het opgerichte buurthuis zijn weldadige invloed uitoefende bij de resocialisatie van de cultureel zeer gespreide bevolkingsgroepen. Men had al bereikt dat mensen elkaar op straat groetten en meewerkten om de buurt schoon te houden.

Dit jaar was de uitnodiging van de Werkgroep gericht op het gevangeniswezen, en vooral op jeugdige gedetineerden en op de nazorg na ontslag uit de detentie. Vanwege het groot aantal belangstellenden voor deze problematiek (ongeveer 50) was de groep in tweeën gesplitst.

De eerste groep bezocht op 27 oktober het Huis van Bewaring in Den Bosch en het Exodus aldaar en de tweede groep op 8 november de Rijksinrichting voor Jongens 'Den Hey-Acker, locatie 'De Ley' te Vught, ondergebracht in het complex van de Penitentiare Inrichtingen aldaar en 's middags na de lunch in D'n Mengelmoes, - een sociaal restaurant - eveneens het Exodushuis in de Sonniusstraat te Den Bosch. Dit Exodushuis is ondergebracht in een oud klooster van de fraters van Tilburg.

Ondergetekende nam deel aan de 8-novembergroep.

Na de gebruikelijke formaliteiten zoals identiteitscheck en controle op metalen voorwerpen en een toevallig alarm waardoor alle deuren automatisch op slot gingen werden we in de gebedsruimte ontvangen door de geestelijke verzorger, de heer A. van Boekel die al spoedig het woord overgaf aan de psychologe van de inrichting en daarna aan een groepsleider, tevens ouderbezoeker.

Op 'De Ley' zijn acht groepen van twaalf jongens ondergebracht in de leeftijd van 12 tot 18/19 jaar. Het is mogelijk dat de bovengrensleeftijd iets wordt verlengd als een behandeling nog niet is afgerond.

De jongens worden psychologisch getest en in (groeps)gesprekken wordt getracht inzicht te verschaffen in hun (afwijkende) gedragingen. De medische zorg is goed geregeld.

Een groot deel van de dag zijn de pupillen op school (ZMOK), waar ze individueel les krijgen en worden begeleid. Ze hebben allen een persoonlijke mentor.

Iedere cliënt heeft een eigen kamertje. De douches bevinden zich op de gang.

De recreatie wordt gezamenlijk doorgebracht. In de pauzes is er gelegenheid te sporten.

Bij hoogoplopende spanningen is er een aparte verse-luchtruimte (luchtkooi) en kan ook kortdurend een isolatieruimte, ook wel als observatieruimte benut vertrek, worden ingeschakeld.

We trappen geen open deur is als we stellen dat het al of niet succes hebben van de behandeling valt of staat met de medewerking van de pupil en de medewerking van de ouders.

"Slimme' jongens kunnen deze medewerking ook suggereren om zo snel mogelijk de inrichting te mogen verlaten. Deskundige, professionele begeleiders zullen dit moeten onderkennen om na ontslag recidive zoveel mogelijk te voorkomen.

Onder de indruk van de vele deskundigen die met deze jongens bezig zijn, verlieten we Vught met in onze gedachten de vraag van een van deelnemers: in hoeverre zijn wij betrokken geweest bij de ontsporing van deze jeugdigen en wat hadden *wij* kunnen doen, cq nalaten, - ook in ons persoonlijk leven en onze levenswijze - om deze afwijkingen te voorkomen?

In de middag bezochten we dus het Exodushuis in Den Bosch en kregen via een inleiding, een videoband en een rondleiding inzicht in de functie van zo'n instelling, waarvan er in den lande tien bestaan en twee in oprichting zijn.

Na ontslag uit een gevangenisinrichting vallen de ex-gedetineerden vaak in een gat. Soms zijn ze hun huis kwijt, hun relaties en hun werk. Ze staan er dan alleen voor om weer in de maatschappij terug te keren. .
Het Exodushuis wil hier hulp bieden.

Het programma in de huizen is gebaseerd op de vier 'sleutels': wonen, werken, relaties en zingeving.

Met behulp van die sleutels wordt getracht in maximaal één jaar het leven weer op te bouwen.

Overdag zijn de bewoners buitenshuis aan het werk. In het begin is dat meestal vrijwilligerswerk. Daarna wordt er gesolliciteerd naar betaald werk dat goed bij de persoon past.

's Avonds is er vaak een groepsactiviteit, zoals gezamenlijk koken en eten, sporten, thema-avond of bewonersvergadering.

Voor de eigen kamer en de begeleiding wordt een eigen bijdrage gevraagd.

Samen met je mentor beheer je je geld. Schulden worden zoveel mogelijk afbetaald. Tijdens het programma wordt er gewerkt aan het opbouwen cq herstel van relaties, contact met familie, gezin, partner en vrienden.

Zingeving gaat over vragen als: waarom overkomt mij dit, wat heeft het allemaal voor zin, wat wil ik eigenlijk met mijn leven? Bij Exodus komen dat soort vragen gewoon op tafel, bijvoorbeeld in een groeps gesprek.

Soms is het mogelijk dat een deel van de door de rechter opgelegde straf in een Exodushuis wordt uitgezeten.

De huisregels verbieden het gebruik van alcohol en drugs. Door middel van urinetests wordt dit gecontroleerd. Als er toch sporen worden aangetroffen, wordt de cliënt uit het Exodushuis verwijderd.

Uit het bovenstaande zal duidelijk geworden zijn dat Exodushuizen een onmisbare schakelvormen in het terugkeren van ex-gedetineerden in de maatschappij. Het is dan ook te hopen dat de door de regering gegeven subsidie niet zal worden verminderd of ingetrokken.

Als huiswerk kregen we enkele vragen mee.

1. Op welke thema's of objecten van diaconale aard zouden wij komende reflectiedagen kunnen richten?
2. Ziet u voor de Werkgroep nog andere taken weggelegd?
3. Zou de Werkgroep iets kunnen betekenen voor de mindervalide medebroeders?

Met veel ervaringen rijker vertrokken we rond 16.00 uur weer naar onze woonplaatsen, met ons meedragend de tekst van het gezongen lied

***Die mij droeg op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen in de ruimte
en als ik krijsend viel
mij ondervangen met uw wieken
en weer opgegooid,
totdat ik vliegen kon op eigen kracht.***

Frater Ton Augustin